

การพัฒนาระบบการบริหารห้องปฏิบัติการทดสอบสิ่งแวดล้อม

Improving the Management System of Environmental Testing Laboratories

สายพิน สืบสันติกุล

Written by Saipin Suebsantikul

ห้องปฏิบัติการทดสอบเป็นแหล่งผลิตข้อมูลที่ใช้ประกอบในการปรับปรุงกระบวนการผลิต การควบคุมและการพัฒนาคุณภาพสินค้า การกำหนดคุณภาพมาตรฐานสินค้า และการจัดการด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แต่ในปัจจุบันมิใช่ว่าข้อมูลจากห้องปฏิบัติการทุกแห่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เสมอไป จึงควรมีหลักประกันว่า รายงานผลการทดสอบของห้องปฏิบัติการนั้นๆ ถูกต้องและเชื่อถือได้ ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลว่าห้องปฏิบัติการที่ได้รับความเชื่อถือควรเป็นห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 : 2005 (ข้อกำหนดทั่วไปด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการทดสอบและห้องปฏิบัติการสอบเทียบ : General requirements for the competent of testing and calibration laboratories) ซึ่งห้องปฏิบัติการดังกล่าวจะมีหลักประกันในการผลิตรายงานผลการทดสอบที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้

ดังนั้นงานด้านการพัฒนาความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบภายในประเทศ จึงนับว่าเป็นงานที่สำคัญ และต้องเร่งดำเนินการอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องปฏิบัติการทดสอบสิ่งแวดล้อมซึ่งออกรายงานผลการทดสอบสามารถพืชมจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ ตลอดจนกากสารพิษ ซึ่งมีค่าที่กำหนดไว้เป็นค่ามาตรฐานสำหรับการปล่อยมลพิษต่างๆ ออกสู่สิ่งแวดล้อม หากผลการทดสอบจากห้องปฏิบัติการถูกต้องจะมีผลดีกับประเทศชาติในด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และให้ความเป็นธรรมกับผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานควบคุมใช้บังคับอยู่ หากหน่วยงานควบคุมกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ กรมชลประทาน กรุงเทพมหานคร กรมโยธาธิการ และกรมเจ้าท่า เป็นต้น จะมุ่งเน้นการพิจารณา รายงานผลการทดสอบที่ผลิตจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล ก็จะส่งเสริมให้การดำเนินการควบคุมด้านการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศดีขึ้น และห้องปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีมากกว่า 200 แห่งก็จะตื่นตัวและเห็นความจำเป็นในการพัฒนาความสามารถของตนให้ได้รับการรับรองความสามารถ ห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการขอการรับรองด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14000 ได้ต่อไป

Testing results from laboratories are the essential factors to improve production process, to develop quality of products, to set standard of products and to manage the quality of environment. At present, the outcome data from laboratories is not all accepted. As a result, the laboratories are required to meet an international standard which is worldwide accepted in terms of reliability and accuracy. The general requirements for the competence of testing and calibration laboratories: ISO/IEC 17025: 2005 is needed for laboratories to comply with. Therefore, results or data from accredited laboratories are more useful regarding their applications.

It is a priority to improve or develop the laboratory competency in nation especially for the environmental testing laboratories. Most of the results from the testing laboratories are compared with the national standards set by law regarding the quality of human health and environment. Therefore, the testing data such as the level of pollutants in media (water, air or soil) should represent the real data from sites. Furthermore, the government agencies such as Department of Industrial Works, Department of Pollution Control, Royal Irrigation Department, Bangkok Metropolitan Administration, Department of Civil Engineering and Harbour Department who are in charge of the quality of environment need the reliable results/data to investigate or implement the action plan in the case of exposure. For better environmental control, testing laboratories should be well prepared and improve their competency to meet the international standard requirements. Manufacturers also need these quality data to supported their document in the process of ISO 14000 accreditation in the future.

จากภารกิจของสำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการ โดยการส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการรับรองห้องปฏิบัติการ ทางด้านฟิสิกส์ เคมี และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ โดยกลุ่มกำกับดูแลมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ทั้งภาครัฐและเอกชนตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025

ในปัจจุบัน กลุ่มกำกับดูแลมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ได้ดำเนินการตรวจประเมินและให้การรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการ ทดสอบสิ่งแวดล้อม 2 ราย (บริษัท เทสต์ เทค จำกัด และบริษัท เฮลท์ แอนด์ เอ็นไวเทค จำกัด) ห้องปฏิบัติการทดสอบน้ำตาลและผลิตภัณฑ์น้ำตาล 1 ราย (บริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด) และห้องปฏิบัติการทดสอบอาหารสัตว์และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง 1 ราย (บริษัท เบทาโกร อโกรกรุ๊ป จำกัด(มหาชน)(พระประแดง)) อยู่ในระหว่าง ดำเนินงานตามขั้นตอนการตรวจประเมินเพิ่มอีก 3 ราย และมีผู้ยื่น ขอรับการรับรองอีก 3 ราย การพัฒนาระบบคุณภาพของห้องปฏิบัติการ เพื่อยกระดับห้องปฏิบัติการทดสอบด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากล ข้อมูลและผลทดสอบที่ได้จากห้องปฏิบัติการที่ได้รับ การรับรองตามมาตรฐานนี้ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในผลการ ทดสอบและ/หรือสอบเทียบ เป็นการช่วยจัดปัญหาทางวิชาการใน การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ใน การจัดการด้านสารมลพิษในน้ำ อากาศ และกากอุตสาหกรรม ทั้งนี้ยังเป็นฐานข้อมูลห้องปฏิบัติการทดสอบด้านสิ่งแวดล้อมภายใน ประเทศที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล และใช้เป็นแนวทาง ในการจัดทำโปรแกรมการทดสอบความชำนาญ เพื่อให้ห้องปฏิบัติ การทดสอบด้านสิ่งแวดล้อมได้แสดงความสามารถให้เป็นที่ยอมรับ แก่หน่วยงานควบคุมกำกับดูแลและผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยัง เป็นการเฝ้าระวังสมรรถนะในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของห้อง ปฏิบัติการทดสอบด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

The Bureau of Laboratory Accreditation (BLA) is responsible for improving the capability of testing laboratories. Our supports include providing assessment and accreditation services in physical, chemical and biological testing laboratories both government and private sector to comply with the ISO/IEC 17025: 2005 requirement.

At present, BLA has assessed and accredited two environmental testing laboratories (Test Tech Co.,Ltd. and Health and Envitech Co.,Ltd.), one sugar and sugar products testing laboratory (Final Product Saraburi Sugar Industry) and one animal feeds and related products testing laboratory (Betagro Agro-Group Public Co., Ltd. (Phrapradaeng)). Also, three more laboratories are in the process of accreditation and the other three are submitting their requests for accreditation. Furthermore, BLA provides quality assurance activities such as proficiency testing programs, environmental testing laboratories database, internal and external personnel training programs. Therefore, testing laboratories can participate with these activities considering well preparation for accreditation.

As a result, the data from the environmental testing laboratories in Thailand are not only beneficial to their laboratories but also are reliable and acceptable in the international level regarding standard guideline.

